

Forchhammers Tertiærlokalitet ved Issehoved paa Samsø.

Af

VICTOR MADSEN.

Paa FORCHHAMMERS Manuskriptkort fra 1841, som opbevares i Mineralogisk Museums Arkiv, er angivet, at der forekommer tertiære Dannelser ved Issehoved paa Samsøs Nordspids. At der findes tertiære Aflejringer paa Samsø, omtales kortelig af FORCHHAMMER 1843¹⁾. Da de imidlertid ikke ere afsatte paa det omtalte Sted paa JOHNSTRUPS Manuskriptkort fra 1867, og da det ikke lykkedes mig at paavise dem ved den geologiske Undersøgelse af Samsø²⁾, kom jeg til at nære Tvivl om, at FORCHHAMMERS Angivelse var rigtig. Jeg kunde dog ikke udelukke den Mulighed, at tertiære Dannelser kunde have været synlige i Klinten ved Issehoved paa FORCHHAMMERS Tid og siden være forsvundne ved Havets Erosion. At min Tvivl imidlertid var berettiget, har jeg nylig faaet Bevis for, idet jeg tilfældig i FORCHHAMMERS Manuskriptjournal I (Mineralogisk Museums Arkiv) p. 159,

¹⁾ FORCHHAMMER, J. G. 1843. Ueber Geschiebebildungen und Diluvialschrammen in Dänemark und einem Theile von Schweden. POGGENDORFF'S Ann. d. Physik u. Chemie. Bd. LVIII, p. 616.

²⁾ MADSEN, V. 1897. Beskrivelse til Geologisk Kort over Danmark i Maalestok 1 : 100,000. Kortbladet Samsø. D. G. U. R. 1, Nr. 5. p. 8.

hvor FORCHHAMMER omtaler forskellige Forhold paa Samsøs Nordland, fandt følgende Udtalelse af ham: »Ved Stranden findes mange Stene af Brunkulformationen; jeg har ikke kunnet opdage, at denne Formation noget Sted kommer til Overfladen.«

Issehovedforekomsten er saaledes, ligesom adskillige af FORCHHAMMERS Kridtforekomster, opstillet paa Grundlag af rigelig Forekomst af løse Blokke og maa saaledes udgaa af de danske Tertiærlokaliteters Tal. Der er imidlertid ingen Grund til at tvivle paa, at FORCHHAMMER har Ret i, at tertiære Afljæringer danne Underlaget for Kvartæret ved Issehoved; de ere nemlig paaviste under Kvartæret ved en Boring ved Bratingsborg paa det sydlige Samsø og findes mange Steder paa Helgenæs¹⁾, men endnu ere de ikke direkte paaviste ved Issehoved.

---

¹⁾ MADSEN, V. l. c. p. 8—9.